

Statusrapport for prosjektet «Til ungdommen: Litteraturformidling for og med ungdom rundt Mjøsa» etter 1. prosjektår

Målet for det toårige prosjektet er at barne- og ungdomsbibliotekarene i Mjøsbibliotekene (kommunene Gjøvik, Hamar, Lillehammer og Ringsaker) gjør litteratur og lesing mer relevant og tilgjengelig for ungdom i alderen 12-16 år (7.-10. trinn) og får mulighet til å arbeide systematisk med heving av egen formidlingskompetanse.

Det følgende er status etter 1. prosjektår. For nærmere informasjon om delmålene vises det til tiltaksbeskrivelsen i prosjektsøknaden.

Delmål 1: Styrke egen formidlingskompetanse og -aktivitet gjennom å etablere et formidlingslaboratorium

Effektmål:

- **Gjennomføre åtte formidlingslaboratorier, fire ganger årlig:**
 1. 21.02.2023, Hamar
 2. 18.04.2023, Lillehammer
 3. 07.09.2023, Gjøvik
 4. 05.12.2023, Ringsaker
- **Systematisere arbeidet slik at formidlingstiltakene overføres mellom de ulike deltakerbibliotekene og inngår i daglig drift.**

Vi er i rute med formidlingslaboratoriene, som har vist seg å være en god arena for erfaringsutveksling, kollegaveiledning og felles kompetanseheving. Det er allerede klart at dette tiltaket vil videreføres etter prosjektet.

Delmål 2: Lage en felles kanal på sosiale medier med og for ungdom

Effektmål:

- **To publiseringer i uken**
- **Samskaping med ungdom**
- **Videreføres når prosjektperioden er over**
- **Tas i bruk av andre bibliotek**

Vi har kommet i tvil om hvor realistisk det første effektmålet i dette delmålet er på lang sikt. Først og fremst dreier det seg om kapasitet: Vi innser at det kan bli vanskelig å publisere to ganger i uken, selv i et samarbeid der fire bibliotek deler på oppgavene. Selv om det primært er ungdommen selv som skal stå for innholdsproduksjonen, kreves det betydelig personaltid til rekruttering, motivering, teknisk bistand og redigering. Dette er overkommelig i prosjektperioden med mulighet for frikjøp av personaltid, men vil være utfordrende når prosjektet er over.

Vi hadde opprinnelig sett for oss å bruke TikTok som formidlingskanal, men flere av kommunene bestemte seg våren 2023 for ikke å bruke TikTok. Deretter vurderte vi om YouTube kunne være en

bedre kanal. Mange ungdommer (91%) oppgir til Medietilsynet at det er der de er. Og derfra er det relativt lett å spre videoer videre til Instagram og TikTok.

Lillehammer tester ut å bruke en ungdom som bibliotekassistent 2,5 timer i uka. Assistenten skal blant annet lage utstillinger i ungdomsavdelingen samt bokanbefalinger på Instagram (foreløpig bare til Lillehammer biblioteks egen Instagram-konto, siden Mjøsbybiblioteket ennå ikke har noen felles kanal).

Parallelt med dette vurderer vi det slik at formidlingen på sosiale medier kan ha langt bedre forutsetninger for gjennomslag og langsiktighet dersom den skjer i samarbeid med andre, eksisterende aktører. Vi har derfor gått i dialog Ubok.no, som er et nettsted der ungdommer anbefaler bøker til hverandre. Vi ser for oss et samarbeid der vi kan publisere innhold fra Ubok.no i våre kanaler, samtidig som ungdommene vi rekrutterer kan bidra inn i opplegget deres som innholdsprodusenter og eventuelt redaksjonsmedlemmer. Både Lillehammer og Hamar har så langt rekruttert ungdommer som ønsker å bidra. (Disse aktivitetene henger også sammen med punktet om samskaping under delmål 3.)

Delmål 3: Utvikle og etablere leseaktiviteter med og for ungdom

Effektmål:

- **Gjennomføring av to eller flere forfattermøter for ungdom. Eventuelt digitalt.**
- **Ringsaker: Fortsette eksisterende lesesirkel**
- **Samskaping med ungdom**
- **Lillehammer, Hamar og Gjøvik: Oppstart og etablering av lokale leseaktiviteter-**

Det jobbes videre med planer om felles forfattermøter for de samarbeidende bibliotekene, fysisk eller digitalt.

Lesesirkelen ved Ringsaker bibliotek er dessverre inaktiv grunnet manglende interesse. Har fortsatt med Bokpratprosjektet hvor ungdom formidler for 7. trinn. Dette vurderes utvidet med BookTok-kurs og shorts/reels til bøkene som formidles.

Se også siste avsnitt under delmål 2.

Lillehammer: Lillehammer samarbeider med Pegasus Norsk Litteraturfestival om forfattermøter i forbindelse med og finansiert av Litteraturfestivalen. Samarbeider også med Pegasus om lesesirkel for ungdommene som er påmeldt prosjektet «Tre forfattere og et band», hvor det også blir forfattermøte. Planlegger også egne tiltak som ikke er avhengige av Litteraturfestivalen.

Hamar: Besøker ungdomskubbene i byen for å bli kjent med ungdommene der og etablere kontakt som på sikt skape et miljø for bøker og lesing på ungdomskubbene. (Dette er også nyttig erfaringsinnhenting i.f.m. fremtidig utvikling av et nytt, omfattende ungdomstilbud som planlegges av Hamar kommune.) Klubbene kan være en arena for samskaping.

Gjøvik: Samarbeider med Biri ungdomsskole og ungdomskubbene om å samskape videoer og leseaktiviteter. (Videoene tenkes delt på sosiale medier og på ungdomsskoler, ungdomsklubber og infoskjermer.) Samarbeider med ungdom om hvilke aktiviteter som er ønskelige: Lesesirkel, Slampoesi-kvelder etc. Tirsdager til leseaktiviteter og torsdager til aktiviteter i bydelen. I tillegg til en allerede etablert lesesirkel. Samarbeider med Ung i Gjøvik og kultur ellers i kommunen.

Delmål 4: Engasjere oss sterkere i formidling ute i skolene

Effektmål:

- **Felles: Lage minst én informasjonsvideo om leseglede og leselyst med ungdomsforeldre som målgruppe.**
- **Ringsaker og Lillehammer fortsetter eller utvider praksisen sin med skolebesøk på personalmøter eller i klasserommene.**
- **Hamar og Gjøvik vil – i tillegg til å opprettholde dagens formidlingspraksis til skolene – prøve ut nye metoder som for eksempel digital formidling via skolenes læringsplattformer/informasjonsskjermer (korte boktips). Innholdet som brukes her kan også brukes i tiltaksmål 2.**

Alle bibliotekene har jobbet med kompetanseheving og utprøving innen videoproduksjon og – redigering. Lillehammer og Gjøvik er i gang med noe videoproduksjon.

Lillehammer rettet først innsatsen mot Sommerles, men tar med erfaringer fra dette i planleggingen av informasjonsfilm rettet mot foreldre av ungdommer.

Gjøvik prøver ut video-oppsummering av et utvalg av årets bøker med lærere og skolebibliotekarere i ungdomsskolen som målgruppe.

Ringsaker planlegger en base av videoer som kan benyttes i f.eks. bokprater.

Alle bibliotekene fortsetter planlegging av video om betydning av lesing som kan brukes på foreldremøter eller formidles direkte til dem på andre måter.

Foreløpig prosjektrekskap for 1. prosjektår (2023)

Vi mottok støtte på 400 000 kroner fra Nasjonalbiblioteket til 1. prosjektår. Denne valgte prosjektpartnerne å fordele som følger:

- 130 000 kroner (32,5 %) til Lillehammer for å kompensere for ledelse av prosjektgruppen
- 110 000 kroner (27,5 %) til Hamar for å kompensere for merarbeid som prosjekteier
- 80 000 kroner (20 %) hver til Gjøvik og Ringsaker

Ressursbruk pr. 14.11.2023 pr. bibliotek:

- Lillehammer:
 - Prosjektmidler: 100 000 kroner i vikarutgifter.
 - Egenandel: 25 000.
- Hamar:
 - Prosjektmidler: 41 285 i vikarutgifter.
 - Egenandel: 52 388 i personaltid; 7 773 i utgifter til møtebevertning og reiseutgifter.
- Gjøvik:
 - Prosjektmidler: 29 951 i vikarutgifter t.o.m. oktober.
 - Egenandel: 15 000 i personaltid; 5 733 kroner i utgifter til møtebevertning og reiseutgifter.
- Ringsaker:
 - Prosjektmidler: 79 311 kroner i vikarutgifter.
 - Egenandel: 20 000 (personaltid, reiseutgifter).

Lillehammer og Ringsaker ligger an til å bruke opp tildelte prosjektmidler i 2023. Hamar og Gjøvik forventer mye vikarinneleie resten av året i en mer intens fase av prosjektarbeidet. Eventuelle ubenyttede prosjektmidler fra 2023 vil overføres til 2024 og brukes til å forsterke prosjektarbeidet da.

Søknad om midler til 2. prosjektår (2024)

På vegne av prosjektpartnerne søker prosjekteier Hamar bibliotek om 400 000 kroner for 2024 til å fullføre prosjektet.

Hamar, 14.11.2023

Per Olav Sanner, biblioteksjef/prosjekteier

Hamar bibliotek